

Λ.Κ.

Αριθμός 1300/2024

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 2 Μαΐου 2023, με την εξής σύνθεση: Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος, Ηλίας Μάζος, Χριστίνα Σιταρά, Σύμβουλοι, Ουρανία Νικολαράκου, Δήμητρα Μαυροπόδη, Πάρεδροι. Γραμματέας η Μαρία Τσαπαρδώνη.

Για να δικάσει την από 21 Νοεμβρίου 2022 αίτηση:

της, κατοίκου, η οποία δεν παρέστη, αλλά ο δικηγόρος που υπογράφει την αίτηση νομιμοποιήθηκε με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο,

κατά των: 1. Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), το οποίο δεν παρέστη και 2. Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος παρέστη με την Αφροδίτη Καρούκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία κατέθεσε δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4509/2017, περί μη εμφανίσεως της.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα επιδιώκει να ακυρωθεί η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) να απαντήσουν επί των από 5.9.2022 και 21.9.2022 αιτήσεών της.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Ουρανίας Νικολαράκου.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ εκ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της παραλείψεως των αρμοδίων οργάνων του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) να απαντήσουν επί των από 5.9.2022 και 21.9.2022 αιτήσεων της αιτούσας σχετικά με τη χορήγηση εγγράφων (αντιγράφων πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Υ. και σχετικών στοιχείων).

3. Επειδή, το Ι.Κ.Υ. αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν.δ. 4434/1964 (Α΄ 217), αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (βλ. ΣτΕ 697/2018) και δεν έχει την ικανότητα να είναι διάδικος και να διεξάγει αυτοτελώς τις δίκες που το

αφορούν. Συνεπώς, στην παρούσα δίκη νομιμοποιείται παθητικώς ο Υπουργός Παιδείας και
Θρησκευμάτων (βλ. ΣτΕ 1679/1999).

4. Επειδή, ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 45) ορίζει στο άρθρο 5 [το οποίο κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 1 του Κώδικα Πρόσβασης σε Δημόσια Έγγραφα και Στοιχεία που καταρτίσθηκε με το π.δ. 28/2015 (Α' 34)] τα εξής: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. 2. ... 3. [όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 2880/ 2001 (Α' 9)] Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. 4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση αντιγράφου ... 5. ... 6. [όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 παρ. 2 του ν. 3230/2004 (Α' 44)] Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες». Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ερμηνευομένων εν όψει του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος, η υποβολή από τον διοικούμενο που έχει εύλογο ενδιαφέρον αιτήματος προς τη Διοίκηση να λάβει γνώση διοικητικών εγγράφων, συνιστά άσκηση δικαιώματος που αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα και τον νόμο. Σε περίπτωση, επομένως, που θεμελιώνεται τέτοιο εύλογο ενδιαφέρον του διοικουμένου, με την άπρακτη πάροδο είκοσι ημερών από την υποβολή σχετικής αιτήσεως προς τη διοικητική αρχή στοιχειοθετείται παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας κατά το άρθρο 45 παρ. 4 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), παραδεκτώς, κατ' αρχήν, προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως (βλ. ΣτΕ 1010/2021, 1265/2019, 3855/2010).

5. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως προκύπτουν τα εξής: Η αιτούσα υπέβαλε, στις 5.9.2022, αίτηση προς το Ι.Κ.Υ. για τη χορήγηση αντιγράφων των πρακτικών των εξής συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ιδρύματος: της 13ης/7.4.2022, της 20ης/26.5.2022 και της 21ης/9.6.2022. Στην αίτηση αυτή η αιτούσα εξέθετε ότι το έτος 2022 υπέβαλε αίτηση συμμετοχής σε πρόγραμμα υποτροφιών του Ι.Κ.Υ. [«Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Επιμελών Φοιτητών/τριών που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (Ε.Κ.Ο.)], το οποίο αφορούσε το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020. Ανέφερε, επίσης, ότι με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. που ελήφθησαν κατά τις προαναφερθείσες συνεδριάσεις η αίτησή της για τη λήψη υποτροφίας κατετάγη αρχικώς στη θέση και τελικώς στη θέση του σχετικού πίνακα κατάταξης. Εν συνεχεία, στις 21.9.2022, η αιτούσα υπέβαλε και δεύτερη αίτηση προς το Ι.Κ.Υ., με την οποία ζήτησε να της χορηγηθούν αντίγραφα του πλήρους κειμένου (και όχι μόνον αποσπάσματα) των πρακτικών των εν λόγω συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ιδρύματος, καθώς και η «σχετική πρόσκληση των μελών του ΔΣ, όπου αναγράφεται και η ημερήσια διάταξη, καθώς και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο από το οποίο προκύπτει ότι κλητεύθηκαν όλα τα μέλη του ΔΣ». Το Ι.Κ.Υ. δεν απάντησε επί των ανωτέρω αιτήσεων της αιτούσας. Ήδη δε με την υπό κρίση αίτηση η αιτούσα ζητεί την ακύρωση της παραλείψεως των αρμοδίων οργάνων

του Ι.Κ.Υ. να της χορηγήσουν τα ζητηθέντα έγγραφα και στοιχεία.

6. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω παρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ερμηνευομένων εν όψει του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος που καθιερώνει υποχρέωση της Διοικήσεως να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και για χορήγηση εγγράφων, ως ενδιαφερόμενος για την πρόσβαση σε διοικητικά έγγραφα νοείται όχι μόνον αυτός που θεμελιώνει συγκεκριμένο έννομο συμφέρον, αλλά και οποιοσδήποτε μπορεί, ως εκ της ιδιότητάς του, να επικαλεσθεί εύλογο ενδιαφέρον για την υποβολή σχετικού αιτήματος. Εύλογο δε ενδιαφέρον είναι εκείνο που προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής έννομης σχέσης, συνδεδεμένης με το υποβαλλόμενο αίτημα ή με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων, στα οποία ζητείται η πρόσβαση (βλ. ΣτΕ 3938/2013, πρβλ. και ΣτΕ 94/2013 Ολομ.). Σε κάθε περίπτωση, θεμελιώνεται το δικαίωμα πρόσβασης του δικαιουμένου σε διοικητικά έγγραφα, η γνώση του περιεχομένου των οποίων συνδέεται με τη δυνατότητά του να επιδιώξει την αποτελεσματική υπεράσπιση των συμφερόντων του και μάλιστα ενώπιον δικαστηρίου (πρβλ. ΣτΕ 2684/2010).

7. Επειδή, εν προκειμένω, τα στοιχεία που ζήτησε η αιτούσα με τις από 5.9.2022 και 20.9.2022 αιτήσεις της (αντίγραφα του πλήρους κειμένου των πρακτικών των συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., κατά τις οποίες ελήφθη η απόφαση επί της αιτήσεώς της για τη λήψη υποτροφίας, στοιχεία σχετικά με την κλήση των μελών του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. να παραστούν κατά τις ως άνω συνεδριάσεις, καθώς και σχετικά με την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων αυτών) αφορούσαν τη διαδικασία που ακολουθήθηκε από το Ι.Κ.Υ. για την υλοποίηση του προγράμματος υποτροφιών «Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Επιμελών Φοιτητών/τριών που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (Ε.Κ.Ο.) ακαδημαϊκού έτους 2019-2020». Η δε αιτούσα στις επίμαχες αιτήσεις της είχε εκθέσει ότι είχε υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο εν λόγω πρόγραμμα υποτροφιών και είχε καταταγεί σε θέση που οδηγούσε στην απόρριψη της αιτήσεώς της. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η αιτούσα είχε παραθέσει στις αιτήσεις της επαρκή στοιχεία για τη θεμελίωση του ευλόγου ενδιαφέροντός της για την πρόσβαση στα ζητηθέντα έγγραφα, εφ' όσον προέκυπτε ότι τα έγγραφα αυτά συνδέονταν με προσωπική υπόθεσή της, καθώς και με τη δυνατότητά της να επιδιώξει την υπεράσπιση των συμφερόντων της σε σχέση με την υπόθεση αυτή. (Σύμφωνα με τα αναφερόμενα, μάλιστα, στο από 18.4.2023 υπόμνημα της αιτούσας και τα προσκομιζόμενα από αυτήν στοιχεία, μετά την κατάθεση της κρινομένης αιτήσεως, η αιτούσα άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών την από αγωγή αποζημίωσης κατά του Ελληνικού Δημοσίου για τις σχετικές πράξεις και παραλείψεις του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ.). Εν όψει των προαναφερθέντων, με την άπρακτη πάροδο εικοσαήμερου από την υποβολή των από 5.9.2022 και 20.9.2022 αιτήσεων της αιτούσας στοιχειοθετήθηκε παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων του Ι.Κ.Υ. να απαντήσουν στις ανωτέρω αιτήσεις της αιτούσας για τη χορήγηση των ζητηθέντων εγγράφων και στοιχείων. Εξ άλλου, ανεξαρτήτως του ότι η παράλειψη αιτιολογημένης απαντήσεως επί των ανωτέρω αιτήσεων της αιτούσας δεν μπορεί να αναπληρωθεί από τα διαλαμβανόμενα στην υπ' αριθμ. 12612/6.4.2023 έκθεση των απόψεων του Ι.Κ.Υ. επί της κρινομένης αιτήσεως ακυρώσεως (πρβλ. ΣτΕ 4588/2015, 2039/2013, 3172/2023 κ.ά.), σε κάθε περίπτωση, στην ως άνω έκθεση απόψεων το Ι.Κ.Υ. δεν αναφέρεται στην υπόθεση της αιτούσας, αλλά στην μη ικανοποίηση αντιστοίχων αιτημάτων για πρόσβαση σε έγγραφα που είχαν υποβληθεί από άλλον ενδιαφερόμενο και, συγκεκριμένα, από τον αδελφό της αιτούσας, ο οποίος είχε επίσης υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο επίμαχο πρόγραμμα υποτροφιών. Συνεπώς, τα ως άνω αναφερόμενα στο έγγραφο των απόψεων του Ι.Κ.Υ. δεν μπορούν να ληφθούν υπ' όψιν.

8. Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, πρέπει να ακυρωθεί η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του Ι.Κ.Υ. να απαντήσουν στις από 5.9.2022 και 20.9.2022 αιτήσεις της αιτούσας και να χορηγήσουν τα ζητηθέντα στοιχεία, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα με την υπό κρίση αίτηση. Παρέλκει δε, κατόπιν αυτού, η εξέταση των λοιπών προβαλλομένων λόγων ακυρώσεως ως αλυσιτελής.

Διότι άτακτα Δέχεται την αίτηση.

Ακυρώνει την παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του Ι.Κ.Υ. να απαντήσουν στις από 5.9.2022 και 20.9.2022 αιτήσεις της αιτούσας και να χορηγήσουν τα ζητηθέντα στοιχεία.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη της αιτούσας, η οποία ανέρχεται στο ποσό των τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 19 Φεβρουαρίου 2024

Η Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος Η Γραμματέας

Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου Μαρία Τσαπαρδώνη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2024.

Η Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος Η Γραμματέας του Δ΄ Τμήματος

Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου Ιωάννα Παπαχαραλάμπος

./.